

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Delegațiunile sînt convocate pe 7 Noembre c. n. la Budapesta.

Casa deputaților s'a constituit în ședința de la 24 Oct. n. Au fost deputați verificați 376, lângă care adaugându-se și 23 ai Croaților au luat parte la votare 399 minus 48 cari erau absenți. Presidiul casei l'a obținut Col. Ghiczy cu 206 voturi: 129 voturi le-a căpătat Stefan Bitto; celelalte s'au împărțit. Vicepreșidenți sau ales: Gabr. Varady și Ioan Kemény. Notari sau ales: Iul. Antal, Marcu Loncsarics, Alg. Beöthy, Gabr. Baross, Alad. Molnár, Iul. Horvath; questor: Iul. Kovács.

Situațiunea în casa deputaților cu toate aceste încă nu e clarificată. „Tageblatt” din Viena are informațiuni că bărbații de importanță: Szlavy, Falk, Wahrman și Balt. Horváth încă nu s'au înscris în clubul guvernamentalilor, numiți liberali și deduce din impregiurarea acésta, că și dēnșii vor lua o atitudine opozițională față cu guvernul. Sînt de altă parte sciri cari afirmă că bărbații numiți sînt deja înscrisi în clubul „liberalilor” guvernamentalii și că sînt mai aplecați a spriginii decăt a combata guvernul. Ori cum va fi, lucrurile se află încă într'o încordare nehotărită. Opozițiunea intrunită a hotărit într'o ședință a sa, că înainte de desbaterile meritore să aducă în casa deputaților în formă de întrebare discușiunea crizei ministeriale. Partida a mai esmis o comisiune care să vină preste vre-o câte-va zile cu o propunere concretă, în care să fie formulată procederea partidei în tragerea guvernului la răspundere pentru politica sa. Partida din stînga extremă pregătesce o interpelațiune în cestiunea demobilisării.

În Viena se pare a se fi amănat deciderea crizei până după sesiunea delegațiunilor. Acolo domnesce

credința că delegațiunile vor ușura lui Pretis compunerea unui cabinet. Rieger conducătorul cechilor din Boemia se află în Viena.

„N. fr. Presse” anunță, că în zilele cele mai de aproape guvernul austriac va face o propunere pentru incorporarea Spizzei la Cislaitania și guvernul unguresc va face o asemenea propunere pentru incorporarea Adakalehului la Ungaria.

Altă durere mai apasă pe guvernele noastre. Din Budapesta se telegrafază la „D. Ztg.”: Guvernul negociază cu o grupă finanțială din străinătate asupra unei anticipațiuni, din care să se acopere cheltuielile militare până la intrunirea delegațiunilor, deorece fondurile disponibile sînt sleite și dincoci și dincolo de Laita. Financierii străini sînt gata a lombărda renta austriacă și ungurescă într'o sumă corespunzătoare, dacă ministrul austriac primesce chizășia și pentru quota ungurescă.

Mai mari și mai încărcate cu urmări decăt vînturile parlamentare și viforele financiare sînt scirile ce vin din afară. „Polit. Corr.” și „Pressa” spun, că dela 15 până 16 l. c. s'au transportat pe drumul de fer dela Salonic la Mitrovița 190 ofițieri, 4750 soldați, 6 tunuri Krupp, 190 cai, 160,000 kilograme munițiune și 26,000 kilograme proviant. Și alte trupe și munițiuni se vor mai transporta la Mitrovița. Se dice, că trupele aceste vor merge la Novibazar cu scop, ca să impedece înaintarea trupelor austriace spre Prizrend.

Trupele române au trecut în 13 Octomvre v. în Dobrovia, prin urmare faimele, ce se respēndiseră că Rușii impedează ocuparea Dobrugei de către Români, punēndule condițiuni esagerate, se arată, că au fost nisce scornituri.

În 15 Octomvre v. era să se publice în monitoriul oficial din Bucuresci Regulativul după care să se administreze Dobrovia. — Trămisul

austro-ung. contele Hoyos a sosit în 13 Octomvre v. la Bucuresci și în 15 Octomvre a fost primit în audiență solemnă de Domnitoriul României.

Dela congresul național bisericesc al Românilor greco-orient. din Ungaria și Transilvania.

(Raport special al „Tel. Rom.”)

Ședința XIII.

din 14/26 Octomvrie 1878.

Ședința se deschide la 10^{1/2} ore în. de a. Se cetesce protocolul ședinței premerg. și după o lungă desbateră se declară de autenticat.

Presidiul prezentă:

Hărtia dep. Antonie Mocioni, care cere concediu pe timp nehotărit. Se dă concediul cerut.

În legătură cu protocolul, dep. A. Trombițaș dice, că legile și regulamentele primite în mod provisoric au întocmai valorea legilor primite în mod definitiv. Ar dori, ca acésta să se declare privatim sau să se inducă la protocol.

Presidiul respundēnd, că acésta de sine se înțelege, dep. Trombițaș se declară satisfăcut.

Presidiul își esprimă dorința de a face nescă propuneri de mare importanță.

Ședința congresnală se preface în conferență secretă, în carea presidiul să-și descopere propunerile sale. Redeschidēndu-se ședința:

Dep. Z. Boiu constată, că spre a eternisa memoria Marelui Andreiu, Congresul din 1874 a fost ales o comisiune însărcinată a face propuneri în cestiunea amintită. Aceea comisiune n'a avut când raporta. Deci să se alegă o nouă comisiune de 3 membri, cari studiând cauza se raporteze.

Propunerea se declară de urgentă și punēndu-se la ordinea zilei, se a-

lege o comisiune în persoanele dep. vic. N. Popea, I. Ianculescu și N. Zigre.

Trecēndu-se la ordinea zilei:

Comisiunea petiționară prin raportorul seu Alecsie Popoviciu raportază în cauza preotului Adam Pavloviciu din diecesa Caransebeșului.

Comisiunea propune și congresul decide respingerea petiției resp. regularea cauzei la sinodul eppesc.

Comisiunea scolară prin raportorul seu St. Iosif raportază în cauza unui preot din diecesa Caransebeșului, care preot funcționază totodată ca învățătoriu la scōla comunală. Comisiunea propune: [Până la aducērea unei legi generale în privirea incompatibilității să se tolereze, ca preotul în cestiune să fie și învățătoriu, dacă este în stare a-și împlini oficiul seu ca paroch.

Dep. Ionaș arată, că scōla, de care e vorba, se consideră de scōla confesională și astfel spriginesce propunerea comisiunei.

Dep. Ianculescu combate propunerea sub cuvēnt că, admițēnd în principiu compatibilitatea, atunci mulți din preoții nostri s'ar face învățători la scōlele comunale, ceea ce nu este în interesul nostru. Deci propune a se declara incompatibilitatea în cazul de față.

Dep. Lengher propune: Deorece consistoriul din Caransebeș consideră aceea scōla de scōla confesională, să se declare, că este compatibil postul de învățătoriu a preotului în cestiune. Nu numai să se tolereze, ci să se admită espres compatibilitatea și așa decisă în privirea candidaților de preoție.

Epp. Mețian ar vedē bucuros preoții nostri funcționând ca învățători la scōlele comunale, căci ei ar fi de preferit străinilor.

Epp. Popasu și dep. Bartolomeiu aprobă și recomandă propunerea.

FOIȚA.

Suvenir din viața scolară.

III. Scōla din Blaj.

(Urmare).

După eșirea poporului din casa fiului lui Israil, salonul cel cu patru uși era al nostru. Două mese lungi și patru bănci de lângă mese ne făceau cu degetul. Și dacă erau divanuri sau paturi cu perini moi, încă n'ar fi fost mai atrăgătoare. O masă lungă fu menită să-mi slujescă ca pat. „Așterne țigane!” „Desbracăte cocōne”. Socotiți că și eu am făcut ca boeriul din povește? De unde!?

Sciți cum dice românul pătit:

„Puseiu mâna căpētăiu,

Cu suman me n'vălu.

Și, Dōmne, bine dormiiu.”

De dormit, adevērat că am dormit, cât am dormit. Iar când m'am trezit dinții mei sunau de sar fi putut zimți secerea între dînșii.

Preste nōpte se nseninase. Iar când e senin în luna lui Ianuarie sciți DVōstră ce se ntemplă. Dacă sar fi

intēmplat însă precum trebuia să se intēmple după legea firei ar fi fost cum ar fi fost. Sa intēmplat înse numai pe jumătate. Și apoi bine a dis cine-a dis: „lucru pe jumătate e frate cu vai și amar.” — Adeică, vorbă scurtă: nici nu înghețase cum se cade și nici se lăsase. Noroiul cel afund care ajungea până la butucii rōtelor și până pe la genunchii studenților prinsese o cōjă, carea era prea slabă pentru ca să pōtă purta povara căruței și a cailor, și destul de tare, ca să adaugă piedecă la greutăți.

Togmai învățasem despre facerea lunei după fisică. Noroiul înghețat pe jumătate ne-a convins despre esistența „crusteii” în care sa învăluit uriașul cocoloș de lut la începutul vîsurilor, și din care crepāndu-se ca și noroiul din drumul Blajului sau format munți și văi — după cum se forma în miniatură și în urma noastră. Astfel, cam fără voie, am făcut și noi experimențări fizicali și de atunci în cōce eu dau deplin credemint teoriei, că pămîntul a fost o dată un boț de noroiu. Și fiind că acéști convingere n'au costat așa de scump, m'am mulțămînt frumos de sciințele naturei și cu

deosebire de geologie și geognosie și cele lalte de acest soi, temāndu-me, ca nu cumva să fiu silit de ursite să fac tot de asemenea experimențări cu atâtea și atâtea învățături ce nu-mi încapeau în cap.

Astfelu noroiul din drumul Blajului înghețat pe jumătate a lipsit nația de un lucēfer pe terenul sciințelor naturei.

DVōstră socotiți că glumesc?

Dōmne feresce! Despre talentul meu fisical nu ve mai vorbesc. Ajunge să ve spun, că din fisică am avut eminentie tot de una. Că cine are eminentie din vre un studiu în scōla Blajului, acela în studiu eminentiat este geniu. Iar cum că experimențarea făcută a fost în stare să-mi alunge talentul este destul să ve spun, că chiar și de vale încă a trebuit să împingem la căruță, că un cal se uita tot mereu îndărept să vedă, dacă împingem sau ba; iar dacă vedea, că nu împingem sta locului.

În nōptea a dōua, pe la 3 ore împingēnd și de deal și de vale am ajuns în Cetatea de baltă, unde din pricină, că n'a vrut nime să ne des-

chidă, iar noi nu mai aveam poftă de măsurat afundimea noroiului am poposit în mijlocul drumului lângă podul de peste tîrnāvă. Plini de noroiu și sudori ne-am suit în căruță pentru prima dată după o călătorie de două zile și două nopți. Sacii din căruță ni se păreau mai moi de cât perinele. De aceia, cam îmboțiți și cam clae pe grāmādă am adormit cât dai în palmi. Dar când m'am trezit sau mai bine când m'a trezit sasul eu nu puteam face nici o mișcare. Eram înțepenit; nu simțiam nici mâni nici picioare. Hainele de pe mine acoperite cu noroiu se prefăcuseră în o cōjă ghețosă, dovedindu-mi și mai apriat învățătura despre chipul cum s'a făcut pămēntul. Cu mare trudă m'a dus sasul în căsuța podariului de lângă Tîrnāvă și m'a așezat lângă sobă, ca să me desmōrțesc. De desmōrțit, adevērat că m'am desmōrțit, și încă așa m'am desmōrțit de m'am amēțit.

Mē făcusem, ca găina când mănāncă steregōe. Cu toate acestea nu era vreme de perdut cu amēțeli. Stilțul de la scōla Blajului cu porunca cea strasnică îmi sta tot inaintea o-

Dep. Iosif Popoviciu combate această propunere ca contrară spiritului cuprins în Stat. org.

La propunerea dep. Mangra, congresul decide: A relega cauza la consist. din Caransebeș, ca să se acomodeze legilor existente.

Raportorul Iosif raportază asupra propunerii epp. Mețian în cauza înființării unei preparandii de fete pentru provincia metropolitană. Comisiunea propune și congresul decide a transpune cauza consistoriului metrop. spre a o studia și apoi a raporta la sesiunea congresuală procsimă.

Același raportor raportază asupra propunerii dep. Mangra relativ la înființarea unei academii teologice pentru întreaga metropolie.

Comisiunea propune și congresul decide a recomanda cauza consist. metrop. spre studiere, care să vină apoi cu un proiect motivat în privința înființării academiei teologice.

Subraportorul comisiunii scol. dep. I. Hodoș raportază asupra înființării unui fond de pensii pentru învățătorii noștri, făcând mai întâu istoricul înființării acestui fond și propunând compunerea unei reprezentanții, care să se așternă înalt. ministeriu prin o deputațiune de 7 membri.

Dep. V. Babeș dice, că cesiunea este pe cât de importantă pe atât de delicată. Spriginesce propunerea comisiunii, apoi propune și congresul alege o deputațiune în persoanele dep. cav. de Pușcariu, A. de Mocioni, P. Cosma, Sigismund Popoviciu cu trei archierei în frunte.

La propunerea dep. V. Babeș, congresul recercă pre dep. P. Cosma și I. Hodoș a compune reprezentanțiunea în timpul cel mai scurt, rămânând, ca deputațiunea să se prezenteze înalt. ministeriu cel mult până la sfârșitul lui Noemvre.

Raportorul I. Hodoș raportază în privința cărților scolare oprite prin ministeriu de culte și instrucțiune. Comisiunea propune facearea unei adrese, care să se împărtășască ministeriului de instrucțiune, recercându-se, ca până a nu decreta oprirea să întrebe, dacă cartea respectivă s'a introdus din partea consistoriilor în școlile noastre; totodată să se spună motivele opririi cu numirea chiar a pasagiilor dificultate. Această să se facă până a nu se fi decretat oprirea cărții, ca astfel să se potă constata, în cât dificultatea este temeinică și în cât nu.

Dep. V. Babeș combate procederea ministeriului în privința opririi

ochilor. De aceia, după ce am stat ca un cés de vreme pe prismă și m'am spălat cu apă rece pe cap, cam tremurând și cam cu vai și cu nu mai pot am început de nou a măsura noroiul pe delul Sântămăriei. Până în virful delului, eu ca cel călit, după cum îmi diceau soții mei, am avut deosebitul privilegiu de a nu împinge la căruță, ci m'am rezimat de șireglă.

În virful delului mi-a sărit și amortela; pôte și pentru că soții mei nu mai tăceau din gură.

Cine are păcate grele de ispăsit, ori vr'un canon de împlinit n'are să mērgă la sfinte mănăstiri, nu la călugări cucernici și evlavioși nici să deesărindare, ci să facă odată drumul Blajului de pe Tērnave, și cu deosebire drumul dela Sântămărie la Jidvei avēnd povară în căruță, cai ca ai sasilui nostru și vremea studenților. Unul ca acela, când va ajunge în Blaj, pôte fi incredințat, că de va dice lumii rămas bun, sufletul lui, părăsind trupul cel murdărit de tină, va fi spălat de totă intinăciunea și prihanirea. Așa putere curățitoare are purgătoriu din valea Tērnavei mici.

cărților scolare și constată, că oprirea adese nu este de loc motivată.

Dep. Il. Pușcariu esplică vederile, ce a avut comisiunea când cu facearea propunerii sale și propune a înu compune adresa amintită, ci a se pune din cas în cas în conțelegere cu ministeriu.

Dep. Lengher doresce, ca consist. metrop. să constate mai întâu numărul și numirea cărților oprite până astăzi, constatând apoi, că oprirea adese a fost și este nemotivată.

Dep. Boiu dă deslușiri în privința cărții sale oprite, care mai târziu s'a admis din nou. Combate propunerea dep. Il. Pușcariu.

Congresul primesce propunerea comisiunii cu unele modificări neesențiale.

Raportorul comisiunii scolare dep. Suci raportază în cesiunea reprezentanților în comisiunile scolare cottațense.

Congresul decide: Consistóriile eparchiale se îndrumă a se acomoda legei sustătoare, avēnd în vedere interesele biserice și școlii noastre confesionale.

Acelaș raportor raportază asupra hârtiei consistoriului nostru din Oradea-mare în privința alegerei decretate prin legea de stat a „scaunelor scolare“ din câte 5 membri.

Comisiunea propune a se declara, că comitetele parohiale din comunele noastre sunt totodată comitete scolare. Deci scaunele scolare sunt de prisos.

Dep. Ionaș și Lengher spriginesc în principiu propunerea comisiunii.

Dep. Cosma propune și congresul decide: Comitetele parohiale se declară de „scaune scolare.“

Presidiul invită membri congresului a lua parte la parastasul, ce se va ține mâne, duminecă, în comuna învecinată Reșinariu întru memoria fericitului archiepiscop și metropolit, Marelui Andreiu. La 9 ore va începe sf. liturghie însoțită de parastas.

Ședința se ridică la 1 3/4 ore. Ședința procsimă luni la 9 ore.

Ședința XIV.

din 16/28 Octomvre 1878.

Dintre tôte ședințele congresului de până acum, nici una n'a fost atât de agitată, ca cea de azi. Clopoțelul presidentului a avut un rol foarte însemnat, însă adese și foarte nemulțamitor, căci în unele momente iritațiunea spiritelor era atât de mare, încât sunetele acelu instrument erau „glasul din

Acei din d-vóstră, dragii mei. cetitori, cari cunósceți acel loc sfânt, n'aveți lipsă să ve spun eu cum și ce. Dară fiindcă „non omnibus est datum adire Corinthum“ adecă „Balásfalvam (după alții Blasium) am socotit în mintea mea să ve spun eu cum este acel loc curățitor, acel purgatoriu lăsat de Dđeu în calea celor ce vrēu să se facă ispititori de taine și înțelegători de scripturi. Veniți dară cu mine să trecem prin acel purgatoriu. Pôte și unul sau altul din d-vóstră, că ómeni suntem, veti dorí ca și mine să lăsați acolo vre-un pecat, ca așa să mergem curățiți la sfinta metropolie.

Între delul dela Sântămărie și Jidvei este un șes. Prin acest șes se tīrăe a lene Tīrnava făcēnd dese cotituri și ocolituri, ca și cum ar voi să se întórcă îndărept și să nu mērgă unde avēm să mergem și noi, adecă... la Blaj! Și, fiind că deși pentru Tīrnava nu sciu să se fie pus vre-o dată poruncă pe stīpul dela Gimnasiu, după care și ea ar fi îndatorată să sosēscă la timp anmīt, — totuși este o lege căreia și ea trebuie să se supună. Tīrnava, ca și cum ar voi să dee de ru-

pustie.“ Pe de altă parte însă trebuie să constatăm deopotrivă că, nici una din ședințele de până acum n'a fost de atâta interes ca cea de azi: odată pentru însemnătatea obiectului pertractat, a dóua pentru modul, cum s'a desbătut acel obiect. Pe când în cele mai multe din ședințele premergătoare vorbitorii păreau a vorbi mai mult din inspirațiunea momentului, astăzi se putē vedea, că cei mai mulți vorbitori au vorbit pregătiți pentru lupta parlamentară. În astfel de cas totdeuna raportorul îi este mai ușor a da o dare de samă esactă despre decursul desbeterei, în casul de față, însă raportorul nu s'a putut bucura de acest avantaj, fiindcă mai ici mai colea intreruperile vorbitorilor, și sgotmotul produs prin ele au impedecat ficșarea pe hărție a multor espresioni, caracteristice și interesante. Nu se va imputa deci, dacă pe lângă tótă bună voința ici colea raportul nu va reproduce în tôte nuansale fisiognomiă ședinței de azi.

Ședința s'a deschis la 9 1/4 ore. Autenticarea protocolului ședinței XIII nefind redactat pe deplin se amână pe ședința următoare.

Urmēză la ordine raportul comisiunii scolare.

Raportorul Ionaș raportază despre starea trebei scolare în fostul confiniu militar. Face în scurt istoricul înființării acelor școle, arătând că ele sunt școle confesionale, cari prin urmare ar trebui să fie supuse autorităților scolare confesionale. Arată mai departe că deși ministrul unguresc recunósce confesionalitatea acelor școle, și pe de altă parte a dispus ca, averea acelor școle, să se introducă în cărțile funduare pe numele comunelor politice și a poruncit organelor sale a respinge ori ce amestec al autorităților confesionale. Prin regulamentul seu din Septemvre 1877 despre atacerile școlilor poporale, despre referințele de drept ale învățătorilor, despre autoritățile scolare din confiniu militar, regulamentul basat pe normele scolare din 1871, ministeriu cu restringerea acelor norme în unele puncte impune ca studiu obligat limba magiară, restringe dreptul de limbă în privința propunerii religiunii prin aceea că își rezervă el însuși dreptul de a designa cărțile de învățământ religios, lăsând consistoriilor numai dreptul de a-i propune acele cărți. Mai încolo constată raportorul că școlile din confiniu militar, nu numai că în general n'au făcut nici un progrogres de când s'au declarat de regim de comunale, ci din contră au regresat în mod neimbucurător, copiii nu cercetază școla regulat, și autoritățile respective nu-și dau nici o silință spre a-i silí la acesta; învăța-

șine legea, căreia e supusă, se codesce și face ce face de rămāne pe loc, așternându-se și lățindu-se pe șes în calea studenților. Pe aci ne este calea, aci este purgatoriu pāmintesc, drept simbol al celui ce va să fie sus, sau jos, este nehotărit.

Nu te spāria, soțule dragă, fă inimă. Fără ca să treci prin acest purgatoriu nu poți merge în raiu, așa e învățatură pentru cei morți, așa e calea pentru studenții călători.

Din del și până în șes, veđi bine că nu e decât o săritură de miță. Această săritură avem să o facem cu tótă comoditatea, adecă neimpingēnd la căruță. Ajunși sub póla delului plămădela este tot din ce în ce mai îmbelșugată. Căii stau locului și se uită îndărept să vedă dacă punem și noi umērul. — Decât să stai locului mai bine impingi, ca să mergi înainte. Așa facem și noi. Cămeșă asudă în spate iar din cai iasă abor ca dela „mașina“ lui Mendl din Blaj. „Trei studenți, 2 cai și un sas trec și prin foc cu căruța încarcată“ dișe unul din noi îmbărbătându-ne la drum. (Va urma).

torii își ved de multe alte trebi private, înse nu este nime să-i constringă a-și împlini oficiul lor; cu tôte aceștelile le curg regulat din fondurile întemeiate de grāniceri, cu scop să fie fonduri pentru școlile confesionale. Comunele bisericesci mai în tot confiniu militar s'au declarat la consistor, ca nu numai nu voiesc se cunósca acele de comunale, ci că voiesc, ca deapuru, rea ele să fie școle confesionale, pre cari să le administre consistoriul diecesan.

Reprezentanțiunile și reclamarile făcute de consistor și sinodul eparchial au ramas până acum tot fără succes.

Pe basa celor raportate deci comisiunea propune: considerând că, școlile noastre poporale din confiniu militar, sau înființat în urma rezoluțiunei din Iulie 1776, care cere ca fiecare parochie să-și aibă școla și învățătorul seu (așa dară sunt școle confesionale); considerând că în mai multe comune politice, de o singură naționalitate, dar de diferite confesiuni, fiecare confesiune și-a susținut școla sa proprie confesională; considerând că statul nu contribue nimic pentru susținerea acestor școle, considerând că la școlile acele au fost aplicați totdeuna învățători de aceeași confesiune, de care s'a ținut școla; considerând, că inspectorii scolare au fost denumiți de ministeriu de reșboiu din Viena dintre credincioșii respectivei confesiuni; considerând că speșele împreunate cu inspectia scolară de acolo, și speșele pentru conferințele învățătoresci le-au purtat tot comunele bisericesci gr. orientale, ér nici odată statul; considerând că fondurile acelor școle își au originea lor din lada bisericescă; considerând că înainte de 1868 nici n'a putut fi vorba de școle comunale, de óre-ce legile de atunci nu cusescau astfel de școle, ci numai școle confesionale; considerând că comunele noastre stāruiesc cu tot adinsul pentru școle confesionale ér nici decum pentru școle comunale;

congresul să decidă, a face o reprezentanțiune la înaltul minister unguresc, pentru a recăștiga pe sama confesiunii noastre acele școle dimpreună cu fondurile lor. Cu asternerea reprezentanțiunei să se incredințeze comisiunea de 7 însărcinată de congres și cu asternerea celeilalte reprezentanțiuni în cauza fondurilor pentru pensionarea învățătorilor. La cas de lipă reprezentanțiunea să se facă chiar la înaltul tron al Măiestății Sale.

Dep. Seracin dă și el din parțeși unele deslușiri, din cari se vede că școlile din cesiune sunt școle confesionale. Cu stāruința, de a se declara acele școle de confesionale, dēnsul cere ca, stāruința pentru redobândirea fondurilor acelor școle trebuie să mērgă mână în mână, căci altfel nu vor avē nici un folos.

Dep. V. Babeș crede că nu va fi nime în congres, care să nu împărtășască vederile espuse de comisiune. — Este însă de părere, ca să se facă lucrul și mai complet de cum îl propune comisiunea. Să se amintēscă adecă în reprezentanțiune și următoarele împrejurări: că confesiunea nu se pôte susține fără școlă, în care copiii să se creșcă în frica lui Dđeu ca creștini, că decând au trecut școlile sub autoritatea comunala, nunumai nu au progresat, ci au regresat; că, dacă chiar în contra așteptărilor noastre, nici pe această cale nu vom ajunge a vedē restituite drepturile confesiunii noastre asupra acelor școle, noi nu vom renuncia nici odată la ele, ci vom reclama totdeuna, și pe tôte căile, până vom redobândi acel drept. În aceeași reprezentanțiune vorbitorul crede, că incape și cesiunea fondurilor, fiind de aceeași natură.

Dep. Rădulescu atrage atențiunea congresului la împregiurarea că, dispoșițiunea pentru de a sterge din

cărtile funduare scóelele și averile lor, înscrise pe numele comunelor confesionale și ale transcrie pe numele celor politice, s'a făcut fără a întreba pre proprietarii legali și în contra voinței lor; ceea ce după lege chiar nu se pòte face. În urmă propune, ca raportul nomisiunii să se petrecă din cuvânt în cuvânt în protocolul ședinței.

Congresul în unanimitate primește propunerea comisiunii pentru reprezentatiune cu adausele propuse de Babeș; é' încât pentru petrecerea raportului în protocolul ședinței, la propunerea lui Rotariu, se hotărăse a'l adauge ca aclus la protocol sub o literă respectivă.

În legătură cu această propunere se alege o comisiune compusă de dep. Ionaș, Babeș, Seracin, Bartolomeiiu pentru elaborarea reprezentatiunii, care va avé săse cetescă la timpul seu în ședința congresului.

Același raportor raportéză despre cauza scólei cercuale din Bozovici. 13 comune bisericesti, cari fac 14 comune politice s'au însoțit încă în 1875 pentru a înființa o scóla poporală superiòră în Bozovici și a o susține din propriile mijlòce, adevă din fondul grănițeresc și din veniturile fondului pentru susținerea scólelor. Acéstă scóla s'a deschis în Noemvrie 1875, în curénd inse comitatul a oprit susținerea scólei din acele mijlòce sub pretest că, numitul fond ar fi pentru susținerea scólelor comunale. Secând acest isvor, comunele au fost silite să facă colecte și s'a adresat și cătră In. Tron pentru un ajutor. Dela In. Tron a venit acea petitiune prin minister la consistor spre dare de parere. Consistorul din Caransebeș a făcut istoricul acelei scóle și a rugat pre ministeriu a propune Maiestății Sale, ca să se demânde autorităților comitatense, a lăsa comunele acele în bună pace, pentru a-și susține scóla aceea din propriile lor mijlòce, adevă din numitul fond. Până în ziua de azi însă delà minister n'a venit nici o resoluțiune în cauza acéstă. Deci comisiunea propune: ca și acéstă cauză să se concređă deputatiunii esmise în cauza fondurilor ivěțătoresci și a scólelor grănițeresci împreună cu cestiunea fondului scolar din Caransebeș, care este de aceeași natură.

În cauza acestui fond raportorul Ionaș comunică un episod interesant. Comuna politică sus numită a trimis la Viena niște obligațiuni de stat spre devinculare; pre aceste obligațiuni stătea însemnat, că sânt avere a scólei confesionale greco-orient. Dela Viena ele s'au trimis la ministeriu reg. ung. spre a da deslușiri, căci fiind avere străină nu se pot devincula. Acesta le-a trimis consistorului spre dare de parere. Consistoriu a răspuns că, numitele obligațiuni să nu se devinculeze, ci să se trimită consistorului spre ulterioara decideră. Dar la acéstă ministrul n'a răspuns până azi nimic. La aceste dep. Bartolomeiiu face și mai interesantă descoperire, că acéstă cestiune nu s'a pertractat, după cum s'ar fi așteptat de ministrul cultelor și instrucțiunii, ci de ministeriu de interne, secțiunea polițială, fiind subscris documentul de secretarul de stat Jekelfalussy.

Dep. St. Iosif ca al doilea raportor al comisiunii scolare raportéză despre raportul general al consistorului metropolitan ca senat scolar cu privire la activitatea sa de la 1875--1878. Din acest raport să vede, că la acesta au intrat în restimpul susindicat 74 numere, cari s'au rezolvit în 5 ședințe. Cause disciplinare apelate au fost 3; 2 s'au rezolvit, una a ramas în restanță. Din datele statistice cuprinse în acest raport se vede că în întreaga provincie metropolitană au fost 171,466 copii dato-

ri a cerceta scóla și anume: 81,465 în archidieceasă; 48,077 în diecesa Aradului; 19,672 în d. Caransebeșului; 22,252 în d. Oradea-Mare. Din acestia au fost de la 6—12 ani: în archidieceasă 37,013; din d. Aradului 32,066; din d. Oradea Mare 15,261. — De la diecesa Caransebeșului lipsesc datele în acéstă privință.

În etatea dela 12—15 ani au fost în archidieceasă 24,352 în d. Aradului 15,471, în d. Oradea-Mare 6991 — preste tot 46,814. Din diecesa Caransebeșului lipsesc în raport datele resp. Causa de cifrele de sub 2 și 3 nu sânt în conformitate provine de acolo că din d. Caransebeșului nu s'au făcut împărțela după etate ci numai după secs.

După secs copii datori a cerceta scóla au fost în d. Aradului 24,210 copii, 23,361 copile, în d. Caransebeșului 16,402 copii și 9,270 copile, în d. Oradea-Mare 11,831 copii și 10,421 copile. Din archidieceasă lipsesc datele respective.

Din cei datori a cerceta scóla, au cercetat'o în realitate 80,392 copii și anume 54,459 în Archidieceasă, 11,020 în d. Aradului, 9,304 în d. Caransebeșului, 5,609 în d. Oradea-Mare.

După secs au frecuat scóla în d. Aradului 9668 copii, 2352 copile, în d. Caransebeșului, 6734 copii, 2371 copile; în d. Oradea-Mare 3315 copii, 2094 copile. Dela archidieceasă lipsesc specificarea în acéstă privință.

Scóle elementare și capitale a avut archidieceasa 733; diec. Aradului 359; diec. Caransebeșului: 234; diec. Oradea-mare: 315. În comparație cu anii precedenți a crescut numărul scólelor cu 16, în diec. Caransebeșului cu 15. Dela archidieceasă lipsesc datele comparative.

Învěțători au fost în archidieceasă 827; în diec. Aradului 359; în diec. Caransebeșului 234; în diec. Oradea-mare 208. În archidieceasă s'a constat un decrescământ de 95 invěțători fațe de anii trecuți, în diec. Caransebeșului un sporiu de 8, în diec. Aradului de 15 invěțători.

Gimnasii sânt 2, în Brașov și Brad; cel d'intăiu cu 171, cel din urmă cu 52 elevi. Scóla reală împreunată cu gimnasiul din Brașov are 73, cea comercială 17 elevi. Scóla primară totdeacolo 272 băieți, 177 bâte, scóla de meseriași 50 elevi.

Institutul pedagogic-teologic archidieceasan are 101 clerici, 20 pedagogi; cea din Arad 81 clerici, 96 pedagogi; cea din Caransebeș 31 teologi și 28 pedagogi.

La instituturile însemnate mai în urmă sânt aplicați 52 profesori.

În urmă se arată dacă și în ce măsură s'au făcut visitațiunile scolare.

Cu privire la aceste puncte anume la p. 1, 2, comisiunea propune a se lua spre sciință. Se primește.

La p. 3 și 4 considerând, că datele statistice sânt fòrte defectuòse, comisiunea propune: a se îndruma consistoriu metropolitan, a aduna pe viitor datele mai exact. Spre acest scòp se va introduce în tóte 3 diecesele conspecte tipărite anume. — Să primește.

Cu privire la punctul din urmă avénd în vedere, că trebile scolare în metropolie nu prosperéză așa precum s'ar aștepta și dorí, și că agendele scolare nu se îndeplinesc după cum ar recere momentuositatea cauzei maioritatea comisiunii propune, ca congresul să ia dispozițiunile de lipsă pentru prosperarea cauzei scolare. Acéstă se va îndeplini dacă se va pune în lucrare §. 167 din statutul org. Spre acest scòp acea maioritate propune deocamdată așezarea unui referent stabil scolar la consistoriu metropolitan; minoritatea comisiunii, prin același raportor, aflând, că instituirea acelu referent nu este basată pe statutul orga-

nicu, și nici nu ar fi de lipsă, propune a nu se lua în considerare propunerea maiorității.

Din incidentul acestor propuneri se incinge desbatere înfocată despre care făcurăm amintire la începutul acestui raport.

(Va urma. *)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sibiu, 10/22 Octomvre (Serbarea aniversării de 10 ani a „Reuniunii sodalilor români“ din Sibiu). Inteligența română are o sfântă datorință a contribui la propășirea industriei naționale, îndemnând poporul ca să-și trimită pruncii la meserii, întinđend mâna de ajutor tinerilor meseriași și încuragiând întreprinderile acelor cari sânt destinați a pune temeiul la constituirea unei clase numérose și avute de cetățeni consacrați industriei, acest stîlp puternic al ori căru popor.

Un laudabil început pe scara progresului industrial s'a făcut în Sibiu acum 10 ani, când cu înființarea „Reuniunii sodalilor români“. De atunci încòce, acéstă jună societate a mers înaintând așa că toți căți au luat parte la serbarea aniversării de 10 ani, ce a avut loc în séra din 8/201. c. erau însuflețiți de o legitimă mândrie, vėđend ce pòte face o lucrare împreună a meserieșilor români întruniți „în cugete și în simțiri.“ În fața unui public ales și fòrte numeros s'a executat „programul“ cu o desteritate, care a pus în uimire pre toți căți cunosc greutățile, ce au a întâmpina bravii noștri meseriași în lupta pentru traiul de tóte zilele. Înșuși Ecselenția Sa Dnul archiepp. și metrop. Miron Romanul a binevoit a onora producțiunea sodalilor cu inalta sa prezență ocupând logea, din care fálfaia stindardul cu inscripțiunea: „Cultura este viață“; alătura erau Ilustritățile lor D. D. episcopi Ioan Popasu și Ioan Meșian, pâr. archimandrit și vicariu archiepp. Nicolae Popea și pâr. archimandrit al Beocinului Vasilian Petřovicu. Apròpe toți D. Dnii deputați congresuali au fost de față cum și mulțime mare de dómne, domnișore și domni din tóte clasele societății inteligente de aici, ocupând tóte scaunele așezate în șiruri concentrice până apròpe de podiul, pe care avé să urmeze producțiunea. Piesele executate de musica militară și mai ales din partea corului vocal au fost primite cu aplause mari și binemeritate. În deosebi „Cântecul gintei latine“ executat de corul vocal cu acompaniarea orchestrei a fost însoțite de aplause cari părèu a nu se mai sfirși. Aceiași se pòte dice despre „Steluța“, cântată solo de dnul. măestru V. Petruț cu o rară dibăcie și voce fòrte plăcută. După terminarea programului a urmat cina comună, la care s'au ținut toast ocasionale, unul pentru óspeți, altul pentru reuniunea sodalilor și al treilea în onorul presidentului dnului N. Cristea. Începénd de după cină și până la 3½ ore, generația jună a petrecut jucând și velsinduse împreună. Dela o vreme óspeții mai bėtrâni s'au retras în odăile învecinate petrecându-și iutruși la mesele încercate cu de ale mâncării și beuterei.

După cum aflăm din isvor competent au incurs cu totul 250 fl., din care subtrăgénd cheltuelile în suma de 148 fl. rezultă un venit curat de fl. 101 în favorul fondului reuniunii.

Reșinari în 15/27 Octobre 1878. Dle Redactor! Cu cât ne îndepărtăm mai mult temporal de epoca în care a trăit Archiepiscopul și Metropolitul Andreiu Baron de Șaguna, cu atât simțim mai greu lipsa lui dintre noi, cu atât suntem constrinși a-i recunòce mai mult inaltele lui merite pentru nație și biserică. Și sum încredințat

*) Publicarea detaiurilor se va face în Nrul viitor, lipsindu-ne spațiul și raportul fiind fòrte lung. Deocamdată împărțim pe scurt, ca congresul a primit votul minorității comisiunii.

că va veni timpul, când Românii Ardeleni, vor privi la Reșinari cu pietatea, cu care privesc Mahomedanii la Meca. Da! Reșinari au să devină petru noi un deposit sânt, lacare să peregrineze nunumai spre a vèrsa lacrimi pentru pierderea prea timpurie a acelu, a căru moște le cuprind Reșinari, nu numai spre a depune tributul lor de recunoscință pe mormintul marelui defunct: ci mai mult spre a se însufia și anima la fapte mari, fapte românesci.

O dovadă despre acéstă ne este solemnitatea, la care astăzi am fost martur.

Eri se respândi faima printre noi, reșinării, că Congresul nostru bisericesc, în frunte cu Metropolitul și Archiepii sufragani își va face detoria de pietate față de marele Andreiu, participând în corpore la părăstas.

Vè mărturisesc, Dle Red., că auctind acéstă faimă, am fost electrisat de o tainică mândrie și am fost pătruns până la lacrimi. Căci am vèzut că noi, pe lângă tóte slăbiciunile noastre, aretăm lumei, că suntem demni de bărbați mari, pre cari îi scim prețui și deosebi de mulțimea celor preținși „mari.“

Astăzi am avut. rara fericire să vèd celebrată sânta liturgie în biserica noastră de Preasântia Sa Episcopul Popasu cu numéroasa asistință de preoți membrii ai congresului.

După sevirișirea sântei liturgii, preoțimea în frunte cu P. S. S. lor Episcopii Popasu și Meșian, și însoțită de mulțimea poporului au mers la mormintul marelui Andreiu, unde s'a făcut părăstasul atât pentru marele defunct cât și pentru fundatorul Emanuel Gozdu.

La sevirișirea rugăciunilor de la mormint, observ, că Prea s. Sa Episcopul Popasu întru atât a fost de impresionat de durerea ce se arèta și în fața să, în cât nu ș'a putut oprí lacrimile.

Spre onórea deputaților congresului amintesc, că acestia au infrumșețat mormintul, fericitului Archiepiscop cu o cunună imposantă. Tot cu acéstă ocaziune congresul a depus în scóla noastră o frumoasă cunună la icóna fundatorului Emanuel Gozdu.

După festivitate, Prea S. S. lor Episcopii împreună cu preoții pontificanți în număr de vro 16 au fost întruniți la masa cunoscutului amic al repausatului Metropolit, Sava P. Bărcian, iar ceilalți óspeți pre la diferiți Reșinării.

Din Bucovina 11 Oct. (Regimentul bucovinean român, Brn. Kellner n. r. 41 laudat pentru bravura sa). Gazeta oficială de Cernăuți aduce în nr. său 234 din 10 Oct. a. a. o comunicațiune din Rogatița în Bosnia despre bravura regimentului bucovinean-român Brn. Kellner, dovedită în gréna luptă dela Glasenatz, din care comunicațiune estragem următoarele:

„..... Dușmanul avu înaintea luptei acesteia (de lângă Glasenatz, din ziua de 20 Sep.) niște pozițiuni atât de sigure și de bine întărite, încât mai că te prinde mirare, cum că-l scóserăm și-l respinserăm din ele. — Să înțeleg, că acéstă costă mult sânge; dar apoi și laudă primiram din tóte părțile. — Regimentul nostru se purtă fòrte cu vitejiă, așa, că maimarii noștri până și cei mai superiori — ne sărutară! (comunicațiunea acéstă e scrisă de un conducătoriu de ploton, Ref.) — Dl. Divisionariu Brn. Vecei veni îndată după luptă la noi, își descoperi capul și eschemă: „Hoch lebe das Regiment Kellner! (trăiască regimentul Kellner!)“ la care cuvinte-i respunserăm și noi cu un puternic și obștesc „Urta!“ sburându-ne și nouă șapcele în sus; și apoi adause Dl. Comandante de divi-

siune: „Domnilor, nici când noi suferi se dăcă cineva ceva nefavorabil despre regimentul Kellner!” (Ueber das Regiment Kellner lasse ich nie mehr was kommen!) iară Colonelul nostru ni mulțăm și din parteși pentru ținuta noastră și dize, că dînsule de tot mândru de a fi comandante unui atare regiment!” (Es diene ihm zur sehr grossen Ehre, Comandant des Regiments Kellner zu sein).

Frumos e și plăcut, a auzi atari laude: însă numai acelora ni e permisă această bucurie și plăcere, cari mai remaserăm încă în viață. căci mulți din regimentul nostru nu mai sînt! — Până acum avem 42 morți și 248 vulnerați

„Să nu fi luat regimentul nostru un deal cu asalt, regimentul „Arhiducele Iosif nrl. 37” era să fie ca și nimicit de dușman.” —

(Știut este, că apoi și a două și, în 21 Sept. mai avu acest regiment o luptă grea, dar nu mai puțin din parteși, vitejască, la Sencovițe, unde mai suferi ulterioare și mari perderi Ref.)

Defilarea triumfală a armatei române.

„Pressa” din București descrie defilarea în următoarele:

În revărsatul dorilor deja, 21 salve de tun trase la arsenalul armatei, anunță Capitalii solemnitatea zilei. Și, deodată cu răsunarea acestor salve, lumea începu a se grămădi mereu pe strade, astfel că, pe la orele 10, cu tot curentul, ne mai vedut până acum, ce se pornise spre șosea și mai departe spre Bănăsa, calea Victoriei mai ales devenise aproape nefrecventabile, atătera de imensă grămădită pe tot lungul și latul întinderii sale.

Ar fi dăis cine-va, că totă lumea Bucureștilor se află, la acea oră, pe calea Victoriei. Se înșelă însă, căci și afară de barieră, cât ține șoseua până la Bănăsa nu vedeai decât om lângă om. Însuși arborii de pe ambele margini ale șoselei erau încărcăți de curioși, ce presintau, printre crăcile de tei, aspectul unor fructe monstre, necunoscute până acum în Botanică. Lumea alésă însă era în tribunele și pe terața impositantului amfiteatru, rădicat ad-hoc pe rondul al treilea de la șosea, în fața mărețului arc de triumf împodobit cu inscripția numerelor istorice ale câmpurilor de bătălie de preste Dunăre, și desupra cărui se înalță o statuă, un mic cap de operă, represintând geniul României; între armării și stéguri, cu o ghirlandă în mână, iar în josul ei având inscripțiunea: „Ostașilor invingători, Capitala București.”

La dreapta intrării în amfiteatru se ridică o loge regală pentru M. Sa Dómna, și lângă ea de o parte, logia primăriei și a corpurilor legiuitoare, iar de cealaltă parte logia diplomatică, apoi lungă și spațioasă tribună publică.

La stânga intrării se aflau logile delegaților din districte, a diariștilor și corespondenților țiarelor străine, și altele, toate încărcate de o lume alésă, în haine de sərbătore.

Jos, pe terața în fața logelor formând două mari semicercuri, erau aședate, în partea logei regale elevele Asilului Elena Dómna și ale tuturor scólelor primare și secundare de fete din capitală, cu directorele, profesorele și stégurile lor, purtând fie care, în tragedele lor mâni, ghirlande și buchete de flori, destinate armatei; iar pe céaltă parte reprezentanții diferitelor societăți din Capitală, române, germâne, israelite, maghiare, și altele, toate cu stéguri, și purtând fie care corporațiune câte o ghirlandă pentru marele Căpitan al armatei.

De la barieră până la amfiteatru, pe ambele margini ale șoselei, se aflau aședăți elevii tuturor scólelor primare și secundare de băeți, cu directori, profesorii și stégurile lor. Chiar la capul șoselei de la barieră trecătorii întâlneau un grup de totă frumșea. Erau elevii scólei primare model de

băieți din colórea galbenă, fie care cu câte un mic steguleț în mână.

La orele 12 trecu, pe șoséua Feres-tréului, Alteța Sa Regale Domnitorul, încungiurat de statul maior, spre Bănăsa, unde l' așteptau trupele, aședate împrejurul altărului de câmp.

În acelaș timp trecu pe șoséua Chiselef și pe sub arcul de triumf I. P. S. Sa Mitropolitul Primat, însoțit de episcopii de Argeș și Râmnic, și de alți demnitari ai clerului; apoi ministri de interne, de externe, de culte și de justiție; iar la fine M. Sa Regală Dómna, într'o pompósă trăsura a la Daumont, urmată de o altă trăsura a Curței, cu damele de onóre, și cu coșulețe încărcate cu flori și ghirlande, înaintând spre altarul de la Bănăsa.

Aici M. M. Lor fură întâmpinate cu mii urări din partea trupelor. Apoi începu serviciul divin, care dură vre-o jumătate oră, înalțându se rugăciunile țerei spre Dumnezeu Românilor, ce ține de a dreapta și de a stânga sa, în slava nemuririi, pe vitejii némului român. La urmă se dete cetire următorului înalt ordin de și cătră armată; (veđi Nr. trecut Red. „Tel. Rom.”)

Acestea sêvêrșite, autoritățile se rein-tórseră la rond, luânduși locurile destinate prin logi și tribune.

Apoi veni M. Sa Dómna cu damele de onóre, și descinse în logia regale unde fu primită de Mitropolitul Moldovei, de poetul V. Alecsandri, și de ministrii. Aci M. Sa se aședă în fotoliul regal, având de a dreapta și de a stânga coșulețe încărcate cu flori. M. Sa se adresă copilelor din fața logei, cari înfățișau o cetă de ângerăși albi, și supunându le cum trebuie să salute armata le împărți, cu însuși mânele generose în tot discursul defilării, mii de flori, de cari mititele au făcut un us minunat.

Pe la ora 1 se anunță sosirea trupelor. Mai întâiu veniră câte-va trăsuri cu rânii greu, cari coborâți în mijlocul aplause-lor și al urărilor mulțimei, se aședară într'una din tribune. Un căpitan din gardă avu ingenioasă idee de a porni o contribuție voluntară printre mulțime pentru acești scumpi martiri, și, în câte-va momente, publicul umplu o pălărie numai cu monetă de argint, care se distribu bravilor rânii.

Preste câte-va minute, musica începu înțonarea imnului, și în urma unui pluton de gendarmi călări, intrară pe sub arcul triumfal rânii ușor. Un torent de aplause și de ura le eși din pămăle și din plămâni mulțimei, și o plóie de buchete și de cununi acoperi pe eroii sərbătórii. Era o emoțiune, care storcea lacrimi, când miclele copile de scóla se aruncară, ca nisce dulci sorioare, în mijlocul acestor frați ai lor rânii, îmbrășișânduși și împodobinduși cu florile ce le împărțișe buna lor mană, Augusta Dómna a Țerei.

Nici odată nisce rânii nu au avut o mai generosă primire, decât acești martiri de la Grivița; Rahova și Plevna. Binecuvântarea lor să vê înșoțiasca, dragi sorioare voi mândria și viitorul țerei....

Entusiasmul pornit, cerea o nouă alimentare. Atunci apêrură opt stéguri luate trofee de la Turci, și purtate fie-care de câte un sergent decorat. Urarele și aplausele păreu nesfârșite.

Dar iată mândrul căpitan al óstei, Alteța Sa Regale Carol I, încungiurat de un splendid stat maior. Totă lumea se scóla cu respect și admirațiune, salutând cu lungi și călduróse „ura”, pe Acela, căruia i revine suprema vrednicie și suprema glorie a biruințelor românesci.

(Va urma)

Varietăți.

* (Decorațiune). Colonelul Leonida Pop, sub-șef la statul-major fu cuartirul general din Bosnia, decorat cu corónă de fer, clasa a două, — o decorațiune, cu care puținii coloneli din armata austriacă se pot mândri. Este de prisos a spune că colonelul Leonida Pop e Român.

* (Postal). O publicațiune, ce ni se trimite din partea direcțiunei

postale din loc, comunică că cu 1 Noemvrie a. c. intră în vigóre un nou tarif între monarchie și imperiul german și de la acest termin se vor primí avisuri postale la Germania în valórea de fl. 150. Noul tarif se pôte cumpêra cu prețul de 5 cr. la oficiile postale din Sibiu, Cluj, Brașov, Mureș-Oșorheiu și Bêlgrad.

* (Librărie română). Domnul Ioan Corneliu Tacit, a înființat în Brașov o librărie română. Îi dorim mult succes!

* (Direcția căilor ferate române), anunță că cu începere de la 10 (22) a le curentei s'a redeschis linia Galbeni-Băcău pentru totalul trafic direct; însă până la altă dispoziție locomotivele nu pot trece preste podul Bistrița.

* (Anunț și invitare). Adunarea societății pentru fond de teatru român care a fost să se țină estan în 10 și 11 Octomvree în Alba-Iulia și din unele împregiurări deosebit pentru culesurile viilor s'a aménat, în conțelegere cu presiul societății s'a statorit a se ținé în 17 și 18 Noemvree a anului curent c. n. pe lângă programa festivă deja publicată cu aceea mică modificare că ședințele se vor ținé în biserica greco-catolică. P. T. public român este dară invitat a îmbrășișa cu căldură patriotică această adunare națională și P. T. Domni si familie române cari doresc a participa la adunare, sînt rogate ca cel mult până în 14 Noemvree c. n. să binevoiască a se însinua la subscrisul arêtând timpul sosirei și numărul persónelor, pentru că comitetul arangiatoriu să se pótă îngriji de primire și încuarterare.

Alba-Iulia 25 Octomvree 1878.

Mihail Cirlea m. p.
secret. comit. arangitoriu

* (Societatea de lectură) a elevilor institutului pedagogico-teologic din Arad s'a constituit în anul acesta în ședința din 8 Octomvree în următorul mod:

S'a ales vice-președinte Filip Leuca, notariu a corespondințelor Iosif Toma, controlor Constantin Roza, bibliotecariu Ioan Cure teologi de cursul III; notarii ședințelor Aureliu Varga teolog de cursul II și Gavriel Selegian teolog de cursul I; casariu Ioan Groza teolog de cursul II, vice-bibliotecariu Emilian Popoviciu pedagog de cursul III.

* Se scrie din Dobrovia, că autoritățile militare ruse de acolo, vënd mobilierul caselor publice. Palatul guvernorului turc din Tulcea, precum se zice, e gol, căci toate obiectele din el s'au vëndut.

* Din Ismail se scrie cătră „l'Orient” că din acel oraș plécă mulți comercianți, spre a se stabili în București și Galați s'au în Dobrovia la Tulcea și Kiustendje.

* Domnitorul României a adresat primarului capitalei următórea scrisóre:

Domnule primar!

Primirea frumoasă ce Bucureștii a făcut armatei, a fost demnă de capitala României, demnă de cei ce sərbătoreau, demnă de cei sərbătórii!

Tóte treptele populațiunei bucu-rescene s'au întrecut, spre a bine-primi pe acei ce au realțat atât de sus numele și drapelul României.

Este o datorie sântă pentru Mine, de a ruga pe d-ta în deosebi, să fiți pe lângă bucu-resceni organul recunoscinței Mele și a Dómnei, pentru simțemintele de devotament ce, cu această ocașiune, Mi-a esprimat Mie și pré iubitei Mele soții.

Điua de 8 Octobree va fi de acum odată neștêrsă în analele României, va remâne neștêrsă în inima Mea.

Al d-tale afecționat, Carol.
București, 11 Octobree 1878

Bursa de Viena	
din 28 Octobree n. 1878.	
Metalicele 5%	60 40
Împrumutul naț. 5% (argint)	62 —
Împrumutul de stat din 1860	117 60
Acțiuni de bancă	783 —
Acțiuni de credit	220 25
London	112 —
Argint	100 —
Galbin	5 66
Napoleon d'aur (poli)	9 42 1/2
Valuta nouă imperială germână	58 10

Nr. 78—1878.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la scóla noastră confesională din comuna Apahida cu filia Pusta St. Micloș, se escrie concurs până la 29 Octobree a. c. c. v. în care și va fi și alegerea.

Emolumentele sînt:

- 40 fl. v. a. în bani gata de la comuna bisericescă.
- Un pămênt arătoriu de 2 jugere de clasa I arat gata și sêménat cu cucuruz, venitul aceluia curat e 30 fl.
- Cuarter libêr în edificiul scólei.
- 50 fl. pe a. c. din suma destinată pentru învățătorii din archidieceșă, cari se vor poté ridica pe lângă cuietanția vidimată prin oficiul protopresbiteral de la Epitropia archidieceșană.

Doritorii de a ocupa susnumitul post au de a-și trimite concursese sale provêdute cu documentele recerute și prescise în statutul organic până la terminul sus đis, subscrisului oficiu protopresbiteral.

De la oficiul protopresbiteral al Secului, în conțelegere cu comitetul parochial.

Secu, 6 Octobree 1878.

Ioan Farcaș m./p.
adm. protopresb.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la scóla comunală subnotată se deschide concurs până în 29 Octomvree 1878 st. v.

Emolumentele sînt:

Salarinl anual 300 fl. v. a.; paușal anual 5 fl. v. a.; folosirea unui juger de pămênt arătoriu; cortel libêr și grădină.

Spesele conferinței 10 fl. v. a. cu aceea observare, dacă se va dovedi cu atestat că a luat parte la conferințele învățătorilor confesionali; ori la alte conferințe și că în viitoriu va participa:

Doritorii de a ocupa acest post au a-și subșterne ofertele lor subsemnatului până în 26 l. c. st. v. dovêdind prin atestate:

- că sînt de religiunea gr. ort. română și
- că au studiat gimnasiul inferior:

Mesiciu în 10 Oct. 1878 st. v.

2—3
Iovan Putnic m. p.
preș. scaun. scolaru..

Cr. 880. 1878.

1—2

CONCURS.

La scóla grănițerescă din Șina e de a se conferi un post de învățător adjunct eventual de învățátore cu salariu anual de 180 fl. v. a. din fondul scolaric, cortel și lemne de foc.

Suplicele competenților instruate cu documentele de lipsă se primesc până în 15 Noembre st. nou a. c. la Comitetul administrativ de fondul scolaric al fostilor grănițeri din regimentul român I. din Sibiu.

Georgiu Secula,

advocat, face cunoscut, onor. clientele, că **dela 1. Octomvree a. c.** s'a mutat cancelaria sa advocațională din *Baia de Criș* în *Deva*.